

Posudek na disertační práci Petra Rozmahela

Metodologické aspekty posuzování připravenosti kandidátských zemí pro vstup do eurozóny z pohledu teorie optimálních měnových oblastí

Práce si zaslouží uznání za zmapovaný přehled problematiky optimálních měnových oblastí podložený pozoruhodným rozsahem prostudované literatury. Partie, jimž je věnována speciální pozornost, zaujmou komplexností svého zpracování a mírou detailu. Autor prokazuje schopnost kombinovat hospodářsko-politický přístup s aktivní znalostí modelových přístupů a ekonometrických technik. Podíl jednotlivých složek působí vyváženě. Práce je psána srozumitelným a erudovaným způsobem.

Čtenáři disertační práce nemůže uniknout jakýsi názorový vývoj autora. Z úvodních pasáží vyzařuje fandovství teorii OCA, která nabízí „ekonomicky relevantní a teoreticky fundovaná kritéria připravenosti země sdílet společnou měnovou politiku“. Naproti tomu s určitým despektem jsou vnímána maastrichtská kritéria, u nichž autor vyzdvihuje především to, že „se stala mnohokrát předmětem kritiky“ a také objektem „machinací národních účetních statistik“. S těmito východisky se autor snaží identifikovat a analyzovat vybrané aspekty teorie OCA z hlediska jejich interpretace při posuzování připravenosti země sdílet společnou měnou. Závěrečné pasáže jsou však vysoce kritické vůči aplikačním možnostem OCA. Autor např. uzavírá, že „s ohledem na zjištěná úzká místa v metodologii měření není možné používat empirické výsledky získané aplikací jmenovaných kritérií“. Připomínány jsou „neexistující konsensus v oblasti limitních či cílových hodnot“, subjektivnost závěrů, vysoká abstraktnost teoretických konceptů, aj. Osobně mi je tento názorový posun velmi sympatický, protože umožňuje objasnit, proč se teorie OCA příliš neuplatnila při řešení tak praktického problému, jakým je kvalifikace země pro vstup do eurozóny. Práci by určitě prospělo, kdyby tento postoj byl patrný již od samého počátku.

Přínosem práce je důkladné a přehledné zpracování vývojových etap teorie OCA. Důraz je položen na nejnovější výzkumy tzv. endogenity měnových oblastí. Popsány jsou některé transmisní mechanismy, které tuto endogenitu zabezpečují. Uvedená diskuse je aktuální pro českou ekonomiku s charakteristicky vysokou mírou otevřenosti a obchodní propojenosti se zeměmi Evropské unie. Stranou pozornosti však poněkud zůstává jeden významný kanál endogenity, kterým je fenomén integrovaných finančních trhů. Právě na tento aspekt kladl důraz R. Mundell ve svém článku z r. 2002, který je v disertační práci citován. Uvedenou mezeru by bylo účelné v dalším výzkumu odstranit.

Z rozsáhlé škály analytických přístupů teorie OCA se autor zaměřuje na dvě stylizované úlohy: na míru podobnosti hospodářských cyklů a na metodologii měření nabídkových a poptávkových šoků. Tyto partie jsou zpracovány značně podrobně, což zvyšuje pedagogickou hodnotu práce. Ve vztahu k závěrům o stupni sladění hospodářských cyklů české ekonomiky a eurozóny by ale autor měl aktivněji vstoupit do probíhající diskuse v ČR, v níž často zaznívá, že nízká korelace hospodářských cyklů představuje slabé místo v připravenosti Česka na vstup do eurozóny. Také jeho diskuse o frekvenci asymetrických šoků by mohla být obohacena praktickými příklady (např. jak vážné riziko představuje rostoucí koncentrace automobilového průmyslu).

Z pohledu české ekonomiky patří k nejzávažnějším otázkám to, zda členství v eurozóně bude působit jako brzda či jako urychlovač reálné konvergence. Autor na tuto zásadní polemiku nezapomíná, na druhé straně ji ani nijak zvláště nerozvíjí. Co však lze vytknout, je nerozlišování krátkodobé dimenze (možný negativní dopad na růst z důvodu časově omezené doby plnění maastrichtských kritérií) a dlouhodobé dimenze (rychlost dohánění v prostředí trvalé kurzové stability po získání členství v eurozóně).

Celkově je možné shrnout, že předkládaná disertační práce je zpracována na vysoké odborné úrovni, má jasně formulovaná východiska a systematicky hledá oporu pro své závěry v empirických poznacích. Některé ucelenější partie by mohly být bezprostředně využity k publikaci v odborných časopisech. Práci doporučuji přijmout k obhajobě.

Praha, 15. května 2006

doc. Ing. Oldřich Dědek, Csc.